

Uimavesiprofiili

Hämeenlinna Ormajärvi Sankola

Terveystarkastaja Päivi Lindén

5.5.2022

Sisällysluettelo

1	Yhteystiedot	1
1.1	Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	1
1.2	Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
1.3	Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
1.4	Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot	1
1.5	Vesi- ja viemärilaitos ja yhteystiedot	1
2	Maantieteellinen sijainti	1
2.1	2.1 Uimarannan nimi	1
2.2	2.2 Uimarannan lyhyt nimi	2
2.3	2.3 Uimarannan ID-tunnus	2
2.4	Osoitetiedot	2
2.5	Koordinaatit	2
2.6	Kartta	2
2.7	Valokuvat	2
3	Uimarannan kuvaus	2
3.1	Vesityyppi	2
3.2	Rantatyyppi	3
3.3	Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus	3
3.4	Veden syvyyden vaihtelut	3
3.5	Uimarannan pohjan laatu	3
3.6	Uimarannan varustelutaso	3
3.7	Uimareiden määrä (arvio)	3
3.8	Uimavalvonta	3
4	Sijaintivesistö	3

4.1	Järven / joen nimi	3
4.2	Vesistöalue	3
4.3	Vesienhoitoalue.....	4
4.4	Pintaveden ominaisuudet	4
4.5	Pintaveden laadun tila.....	5
5	UIMAVEDEN LAATU	5
5.1	Uimaveden laadun seurantakohtan sijainti.....	5
5.2	Näytteenottotiheys	5
5.3	Uimaveden laadun aistinvarainen arviointi	6
5.4	Edellisten uimakausien tulokset.....	6
5.4.1	Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat	6
5.4.2	Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet ..	6
5.5	Syanobakteerien (sinilevä) esiintyminen	6
5.5.1	Esiintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet...	7
5.5.1.1	Ohje syanobakteerien (sinilevien) esiintymisen runsauden arviointiin	7
5.5.2	Arvio olosuhteista syanobakteerien esiintymiseen	7
5.5.3	Lajistotutkimukset.....	7
5.5.4	Toksiinitutkimukset.....	7
5.6	Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys	8
5.7	Säätömiöiden vaikutukset uimaveden laatuun	8
6	KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI.....	8
6.1	Jätevesiverkostot.....	8
6.2	Hulevesijärjestelmät.....	8
6.3	Uimaveden vaikuttavat muut pintavedet	8
6.4	Maatalous.....	8

6.5	Teollisuus.....	8
6.6	Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne	9
6.7	Eläimet, vesilinnut	9
6.8	Muut lähteet	9
7	LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEET	9
7.1	Lyhytkestoisen saastumisen määritelmä	9
7.2	Arviot odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta	9
7.3	Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi.....	9
7.4	Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot	9
8	UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA.....	10
8.1	Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta.....	10
8.2	Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta.....	10

---

1 Yhteystiedot

1.1 Uimarannan omistaja ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki

1.2 Uimarannan päävastuullinen hoitaja ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki / Kaupunkirakenne / Infra

PL 63, 13101 Hämeenlinna

1.3 Uimarantaa valvova viranomainen ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki / Viranomaispalvelut

PL 84, 13101 HÄMEENLINNA

1.4 Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot

KVVY Tutkimuis Oy, Tavastlab

Visamäentie 33, 13100 HÄMEENLINNA

1.5 Vesi ja viemärilaitos ja yhteystiedot

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy

Paroistentie 7, 13600 HÄMEENLINNA

2 Maantieteellinen sijainti

2.1 2.1 Uimarannan nimi

Ormajärvi, Sankola

2.2 2.2 Uimarannan lyhyt nimi

Sankola

2.3 2.3 Uimarannan ID-tunnus

FI184401004

ID-tunnus vuoden 2009 uimarantaluettelosta.

2.4 Osoitetiedot

Sankolantie 274, 16900 LAMMI

2.5 Koordinaatit

Koordinaatit (longitude) 24.9837

Koordinaatit (latitude) 61.1191

Koordinaatti-järjestelmä WGS84

Tarkistetut koordinaatit vuoden 2009 uimarantaluettelossa.

2.6 Kartta

Lisätään myöhemmin

2.7 Valokuvat

Lisätään myöhemmin

3 Uimarannan kuvaus

3.1 Vesityyppi

Järvi

3.2 Rantatyyppi

Hiekkaranta

3.3 Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus

Avoin tasainen ranta-alue

3.4 Veden syvyyden vaihtelut

0-2 m

3.5 Uimarannan pohjan laatu

Hiekkapohja

3.6 Uimarannan varustelutaso

Pukukopit, kuivakäymälä, pelikenttä

3.7 Uimareiden määrä (arvio)

10-100

3.8 Uimavalvonta

Ei

4 Sijaintivesistö

4.1 Järven / joen nimi

Ormajärvi

4.2 Vesistöalue

Kokemäenjoen vesistöalue

4.3 Vesienhoitoalue

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalue

4.4 Pintaveden ominaisuudet

Ormajärven pinta-ala on 653 ha. Suurin syvyys on 28 m. Ormajärven valuma-alue on laajuudeltaan 8500 ha ja keskivirtaama 0,55 m³/s. Ormajärvi on luontaista rehevämpi, mihin jätevesikuormituksella on osuutta. Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet (Vh).

Näkösyvyys: 2,5 – 3,7 m

pH: lievästi emäksinen

Klorofylli-a: levämäärä on lievästi reheville järville ominainen (4,3 µg/l)

Kokonaisfosfori: päällysveden fosforipitoisuus on lievästi reheville vesille ominainen (kok P: 19 µg/l). Fosforipitoisuus on laskenut merkittävästi pidemmällä aikavälillä.

Kokonaistyyppi: päällysveden kokonaistyyppi luokkaa 800µg/l

Veden viipymä: 3 vuotta

Veden korkeus: 94,1 m mpy

Virtaama: keskivirtaama 0,55 m³/s

Yhteys pohjaveteen ja muihin vesistöihin: Ormajärveen laskevat Kaurastenjärvi, Takaperänjärvi, Kynnäröjärvi, Särkijärvi, Lampellonjärvi ja Lovojärvi. Ormajärvi laskee Ormijoen kautta Suolijärveen. Järveen purkautuu pohjavesiä.

(lähde: Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry, 23.4.2009: Vuosiyhteenvedo Ormajärven velvoitetarkkailusta vuodelta 2008

Tulonen, T. 2011: Yhteenvedo Pääjärven tarkkailusta; Huitu, E. & Mäkelä, S. 1999: Etelähämäläinen järviluonto. Nykytila ja tulevaisuuden näkymiä. – Maatalouden vesiensuojelun, maatalousympäristön sekä vesiekosysteemin monimuotoisuuden kehittäminen projektin

---

järvitutkimusosuuden loppuraportti. Helsingin yliopisto, Lammin biologinen asema. 188 s. liitteineen.)

4.5 Pintaveden laadun tila

Pintavesien tilan luokittelu perustuu EU:n vesipuidedirektiiviin ja vesienhoitoa koskevaan lainsäädäntöön. Vesistöjen ekologinen tila arvioidaan biologisten laatutekijöiden (kasviplankton, rantavyöhykkeen päällyslävyt, syvänteiden ja ranta-alueiden sekä jokialueiden koskipaikkojen pohjaeläimet, vesikasvit ja kalat) perusteella ja niiden vasteilla erilaisiin ympäristön tilaa muuttaviin tekijöihin. Ormajärven ekologinen tila määriteltiin vuonna 2019 hyväksi.

Kemiallinen tila määritetään vertaamalla EU-tasolla valittujen aineiden pitoisuuksia niiden ympäristölaatuunormeihin. Ormajärven elohopean laatuunormi ylittyy asiantuntija-arvion mukaan.

Pintavesien tilan arviointi edellyttää ekologisen ja fysikaalis-kemiallisen tilan arvioinnin lisäksi hydrologis-morfologisen tilan arviointia, joka Ormajärvellä on erinomainen. Arvioitavat hydrologis-morfologiset tekijät ovat virtausolot, viipymä, vedenkorkeus, syvyysuhteet, pohjan ja rantavyöhykkeen rakenne sekä yhteys pohjaveteen.

Lähteenä on käytetty Vesien tila hyväksi yhdessä, Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022-2027

5 UIMAVEDEN LAATU

5.1 Uimaveden laadun seurantakohdan sijainti

Uimavesinäyte otetaan uimarannan osasta, jossa suurin osa uimareista käy uimassa.

5.2 Näytteenottotiheys

Yksi uimavesinäyte otetaan noin kaksi viikkoa ennen uimakauden alkua. Tämän lisäksi otetaan kolme näytettä uimakauden (15.6.-31.8.) aikana.

5.3 Uimaveden laadun aistinvarainen arviointi

Näytteenoton yhteydessä arvioidaan aistinvaraisesti syanobakteerien, jätteiden (kuten öljymäiset ja tervämäiset aineet sekä kelluvat materiaalit mm. muovi, kumi, lasi- ja muovipullot) esiintyminen.

5.4 Edellisten uimakausien tulokset

Näyte	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok	E. coli	Enterok
	v. 2018	v. 2018	v. 2019	v. 2019	v. 2020	v. 2020	v. 2021	v.2021
1.	1	5	19	34	<1	1	<1	<1
2.	11	18	2	12	8	3	19	~320
3.	1	2	3	1	6	3	2	1
4.	3	2	43	56	5	13	1	3
5.							8	15

Tulokset ilmoitetaan pmy/100 ml.

5.4.1 Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat

Uimaveden luokittelu alkoi vuodesta 2011.

Uimavesiluokka 2011-2021 ERINOMAINEN

5.4.2 Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet

Ei erityisiä havaintoja eikä hallintatoimenpiteitä.

5.5 Syanobakteerien (sinilevä) esiintyminen

Syanobakteerien esiintyminen on todennäköistä Ormajärvellä.

5.5.1 Esiintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet

Uimakausilla 2015-2017 ja 2019 ei tehty havaintoja syanobakteereista. Uimakaudella 2018 syanobakteereita havaittiin luokkaa 1 elokuussa ja uimakaudella 2020 luokkaa 1 heinäkuussa.

Uimakaudella 2021 syanobakteereja havaittiin luokkaa 1 läpi kesän. Kesäkuun loppupuolella 2021 havaittiin myös luokkaa 2.

Luokan 1 havainnoissa tihennettiin tarkkailua ja luokan 2 havainnoista ilmoitettiin uimareille.

5.5.1.1 Ohje syanobakteerien (sinilevien) esiintymisen runsauden arviointiin

0) ei havaittu: uimaveden pinnalla tai uimarantaveden rajassa ei ole havaittu syanobakteereja

1) havaittu vähän: syanobakteereja on havaittavissa vihertävinä hiutaleina tai tikkusina uimavedessä

2) havaittu runsaasti: uimavesi on selvästi syanobakteeripitoista tai uimaveden pinnalle on kohonnut pieniä syanobakteerilauttoja tai uimarannalle on ajautunut syanobakteerikasaumia

3) havaittu erittäin runsaasti: syanobakteerit muodostavat laajoja lauttoja tai niitä on ajautunut uimarannalle paksuiksi kasaumiksi.

5.5.2 Arvio olosuhteista syanobakteerien esiintymiseen

Ormajärvi on lievästi rehevä, joten syanobakteerien esiintyminen on todennäköistä.

Syanobakteeriesiintymiä saattaa havaita myös Sankolan uimarannalla.

5.5.3 Lajistotutkimukset

Ei ole tehty

5.5.4 Toksiinitutkimukset

Ei ole tehty

5.6 Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys

Rihmalevien esiintyminen on todennäköistä loppukesällä. Myös muiden kasviplanktonryhmien massaesiintymiä saattaa olla. Vesikasvillisuus runsastuu ja joudutaan ajoittain suorittamaan niittoa.

5.7 Sääilmiöiden vaikutukset uimaveden laatuun

Valumien runsastuminen lisää humusleimaa ja hajakuormaa.

6 KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI

Kuormituslähteitä arvioitaessa käytettiin lähteinä Hertta-tietokantaa, MML:n maastotietokanta, Hämeenlinnan ja Hattulan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaa ja HS-Veden verkostotietoja.

6.1 Jätevesiverkostot

Lähivaluma-alueelle ei ole jätevesiverkostoa.

6.2 Hulevesijärjestelmät

Kiinteistökohtaiset hulevesijärjestelmät

6.3 Uimavedeen vaikuttavat muut pintavedet

Valuma-alueella olevat pikkujärvet vaikuttavat uimaveden laatuun.

6.4 Maatalous

Lähivaluma-alueella on runsaasti peltoviljelyä.

6.5 Teollisuus

Teollisuus on vähäistä eikä sillä ole merkittävää vaikutusta pintavesiin.

6.6 Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne

Lähivaluma-alueella ei kulje valtateitä eikä rautateitä.

6.7 Eläimet, vesilinnut

Lähivaluma-alueella ei kulje valtateitä eikä rautateitä.

6.8 Muut lähteet

Uimarannan läheisyydessä on tiivistä kyläasutusta.

7 LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEET

7.1 Lyhytkestoisen saastumisen määritelmä

Lyhytkestoisella saastumisella tarkoitetaan normaalitilanteesta poikkeavaa suolistoperäistä saastumista, jonka syyt ovat tunnistettavissa ja jonka ei yleensä odoteta vaikuttavan uimaveden laatuun kauemmin kuin kolmen vuorokauden ajan ja jota varten on määritelty ennakointi- ja käsittelymenettelyt.

7.2 Arviot lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta

Lyhytkestoisia saastumistilanteita ei ole odotettavissa.

7.3 Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi

Toimenpiteet on määritelty STM:n asetuksen 177/2008 liitteessä II.

7.4 Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot

Hämeenlinnan kaupunki, viranomaispalvelut, PL 84, 13101 HÄMEENLINNA

---

8 UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA

8.1 Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta

Uimavesiprofiili laadittiin 28.2.2011. Viimeisin päivitys tehtiin 5.5.2022.

8.2 Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta

Tarkistetaan silloin, jos luokka muuttuu hyväksi, tyydyttäväksi tai heikoksi.
